

آگهی نامه خاک

(خبرنامه)

شماره ۳، تیرماه

سخن اول

فرسایش بادی در مناطق بیابانی و خشک ایران و فرسایش آبی در مناطق کوهستانی و نیمه خشک به سرعت رو به انهدام روند و به دنبال آن پدیده ریزگردها و انتشار آلاینده های مختلف در محیط زندگی مردم اتفاق افتد. هم اکنون همه موظفیم تا برای این پدیده مهربانانه تدبیر کنیم.

خاک و هنر

خاک به عنوان یک ابزار قدرتمند در بخش فرهنگ و هنر قدمتی بسیار طولانی در طول تاریخ بشر داشته است. با این وجود متخصصین علوم خاک بیشترین توجه خود را در راستای بهینه سازی خاک در بخش کشاورزی معطوف کرده اند. فعالیت های انجام شده توسط متخصصین علوم خاک در دهه های گذشته نشان داده است که در عمل تنها با توجه به مفاهیم علمی نمی توان توفیق چندانی در زمینه حفاظت از منابع خاک به دست آورد. بنابراین برای جلب مشارکت مردمی در حفاظت از خاک، درهای جامعه علوم خاک باید بر روی متخصصین سایر رشته ها از جمله هنر، تاریخ، اقتصاد و جامعه شناسی گشوده شود. در سال های اخیر، مفهوم جدیدی در علوم خاک تحت عنوان "خاک و هنر" معرفی

شود و «پدیده هولناک بیابان زایی» شکل می گیرد. امروزه بنا بر نقل سازمان هواشناسی جهانی حدود ۲۵۰ میلیون نفر در سراسر جهان در مناطقی زندگی می کنند که توسط پدیده بیابان زایی تهدید می شوند. کشور ما ایران با آب و هوای عموماً خشک و نیمه خشک عرصه خاک های نازک و آسیب پذیر است. هوش و استعداد وافر ایرانیان از دیرباز ایشان را بر آن داشت که پیوندهایی مهربانانه و در عین حال علمی با خاک برقرار کنند و در بستر همین خاک های آسیب پذیر تمدنی چند هزار ساله پدید آورند. اکنون جمعیت روستایی ایران به طور نگران کننده ای در حال کاهش است. به گونه ای که بر پایه آخرین آمار موجود، به کمتر از ۴۰ درصد رسیده است. پیامد نهایی این وضعیت، بی دفاع شدن خاک هایی است که پیش از این انسان آنها را از دامن پر مهر جنگل و مرتع خارج کرده بود و مدتی نیز به بهره برداری و در واقع تضعیف آنها در قالب کشاورزی، دامداری و غیره پرداخت. این روند که به مهاجرت روستاییان به شهرها انجامید و به طور کلی به رها شدن این خاک ها منجر شد. خاک های رها شده زیر تازیانه

بشر از هزاران سال پیش ارزش خاک های مرغوب را به عنوان بستر پیدایش حیات بازشناخت تا آنجا که جهان را مرکب از چهار عنصر خاک، آب، باد و آتش می دانست. به تدریج با افزایش جمعیت و نیاز فزاینده وی به محصولات کشاورزی متنوع، خاک های بیشتری زیر کشت رفت و کم کم نوبت به زیر کشت خاک های نیمه مرغوب رسید که عموماً مناطق کوهستانی ایران را در بر می گیرند؛ ولی ماهیت پر نشیب و فراز مناطق کوهستانی بهره برداری از این خاک ها را بسیار دشوار می نماید. روند افزایش جمعیت از یک سو و از خیز ارتفاع افتادن خاک های مورد بهره برداری به دلیل روش های نادرست کشاورزی و فرسایش خاک، مشکل را چند برابر می کند. به گفته کارشناسان منابع طبیعی، سرعت رشد و شتاب گسترش فرسایش خاک در ایران بیش از سه تا پنج برابر استانداردهای جهانی است و بیابان زایی در ایران نخستین عامل ناپایداری و فرسایش خاک است. از جمله پیامدهای این مسئله، گسترش تپه های ماسه و ریگ ها از دل بیابان به سوی مناطق کناری است. در این

گسترش آرام آرام عرصه های نیمه خشک که پیش از این با خاک های ضعیف و با مهارت انسان زیر کشت محصولات کشاورزی بود، میدان تاخت و تاز توفان های ماسه می

آگهی نامه خاک

شماره ۳، تیرماه

وسيله آب، باد، حیوانات و نیروی ثقل زمین و این نوع فرسایش طبیعی است و میزان خسارت آن هم طبیعی و مانند دیگر کشورهای دنیاست. اما فعالیت های انسانی نظیر چرای بی‌رویه دام، شخم زدن نامناسب زمین، قطع درختان و تبدیل اراضی جنگلی به زمین کشاورزی و بهره‌برداری از معادن و پروژه‌های عمرانی در کشور ما مقدار و وسعت این خطر را چندین برابر می‌نماید.

از تخریب شیمیایی می‌توان به شور و سدیمی شدن خاک اشاره کرد که بر اثر مدیریت ناصحیح خاک، آب و افزایش مواد حاصلخیز کننده ایجاد و تشدید می‌شود. تخریب بیولوژیکی نیز به این صورت است که با مدیریت غیرعلمی تنوع و تعداد موجودات زنده که از عوامل اصلی و حیاتی خاک هستند، کاهش و بعضی نابود می‌شود.

انتصاب دکتر قیومی بر مسند انجمن علوم خاک شعبه اصفهان
دکتر قیومی به عنوان ریاست شعبه انجمن علوم خاک ایران در استان اصفهان منصوب گردید.

یکی از گسترده‌ترین و فعال‌ترین شعب استانی انجمن های علوم خاک در کشور شعبه انجمن علوم خاک ایران در استان اصفهان است که دارای سه

و مخصوصا خاک سالم محور اساسی سه مولفه یعنی آب، هوا و غذا از موارد ذکر شده است. یکی از محورهای مهم کنگره پانزدهم بررسی عوامل موثر بر "حفاظت خاک" و یا عکس آن "تخریب خاک" است. اگر به هر نحوی از تخریب خاک جلوگیری شود، خودبه‌خود حفاظت از آن به وقوع می‌پیوندد و در نتیجه آب سالم، هوای سالم و امنیت غذایی را نیز به دنبال خود می‌آورد. اصولا تخریب خاک به فرایندی گفته می‌شود که در آن "باروری خاک کاهش یا خاک کلا از حَیْزِ اِنْتِفاع خارج شود". حدود ۱۰ درصد از کل اراضی کشور قابل کشاورزی است که به هر نفر حدود ۰٫۲ هکتار می‌رسد. از این سطح هم اگر مراقبت و حفاظت نشود هر ساله کاسته خواهد شد. علل متعددی باعث این کاهش میشود که عبارتند از: عوامل انسانی با مدیریت‌های نابجا مانند تغییر کاربری و تبدیل به اراضی شهری، شخم در جهت شیب، سوزاندن بقایای گیاهی، عدم رعایت تناوب زراعی، چرای بی‌رویه، جنگل‌تراشی، تولید بیش از ظرفیت اراضی کشاورزی و تحمیل کود و سم زیادی به خاک. هم‌اکنون بخش عظیمی از منابع خاک کشور در معرض تخریب‌های شدیدی قرار دارد. تخریب فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی با مکانیسم‌های متفاوتی هرکدام جداگانه یا به صورت مشترک می‌تواند اتفاق بیفتد. تخریب فیزیکی خاک می‌تواند در قالب فرایندهای فرسایش، تراکم یا فرونشست و ایجاد گودال‌های ناگهانی زمین باشد. فرسایش به معنی جابه‌جایی لایه‌های سطحی خاک به

شده است. این مفهوم، در دو شاخه اصلی مورد توجه قرار گرفته است؛ از یک دیدگاه خاک به عنوان ابزار قدرتمندی در زمینه‌های مختلف هنری از جمله نقاشی، سفال، کاشی و سرامیک، معماری مطرح بوده و از دیدگاه دوم هنر به عنوان ابزار برای انتقال دانش در زمینه علوم محیطی و آموزش همگانی برای حفاظت از منابع خاک مورد استفاده است. کنگره پانزدهم علوم خاک با رویکردی نوین به رشته علوم خاک سعی دارد با مشارکت متخصصین و دانشجویان در رشته‌های مختلف هنری زمینه‌های جدیدی از کارآفرینی در حوزه علوم خاک و روش‌های جدیدی از آموزش برای انتقال مفاهیم مرتبط با خاک را به جامعه علمی و هنری کشور معرفی نماید.

گشودن محورهای کنگره

محور

"حفظ خاک"

از شاخص‌هایی که برای توسعه انسانی توسط برنامه عمران سازمان ملل متحد بر آن‌ها تاکید شده است، برخوردار از آب آشامیدنی سالم، خاک حاصلخیز و هوای پاک و امنیت غذایی است. خاک

آگهی نامه خاک

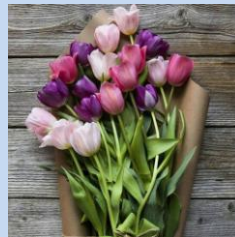
شماره ۳، تیرماه

این استان آن هم با خاک مجانی و انرژی بسیار ارزان. بله چیزی مانند غارت خاک. این غارت زمانی از پرده عیان می‌شود که به طور تصادفی به قشم سفر کنید و در غروب هنگام ناظر حرکت لنج‌هایی باشید که خاک سرزمینمان را به کشورهای حاشیه خلیج قاجاق می‌کنند که به بهای نابودی سرزمین ایران، شیوخ، عرب که به طور طبیعی رمل و ماسه بادی دارند، و سرمایه‌داران بین‌المللی در کشورهای عربی بتوانند جزایر نخل افسانه‌ای و باغستان‌هایی بی‌بدیل و فاخر پدید آورند. به غیر از لزوم تصویب قوانین بازدارنده قوی برای عدم توقف صدور خاک و عدم تولید آجر از خاک زراعی، بایستی مردم محلی را با آموزش‌های درست و خیلی فوری به دیده‌بان‌ها و حافظان خاک‌های اقصی نقاط میهن تبدیل کرد. بردن خاک ایران به بیرون از مرزها به دست ایرانیان، همانند تسلیم خزنده و بی‌قید و شرط سرزمین به بیگانگان است. با آگاهی رسانی و اقدام جدی مردم نهاد و نیز قانونی و حقوقی، روند تسلیم خاک ایران به کشورهای بیگانه را متوقف سازیم.

گزارشات و تحلیل‌های مرتبط با علوم خاک، کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست است. سوگیری این گروه در جهت سلامت و پایداری خاک‌ها و فرهنگ سازی عمومی است. به اشتراک گذاری مجموعه‌ای از کتاب‌های الکترونیکی علمی - تخصصی مرتبط با گرایش‌های خاک از زیباترین و سخاوتمندانه‌ترین فعالیت‌های گروه محسوب می‌شود.

و دیگر بار، انجمن علوم خاک اصفهان افتخار دارد از مدیریت دکتر حمید قیومی محمدی، استاد باتجربه و بازنشسته علاقمند به حفظ خاک، بهره‌مند گردد. مرحبا بر این انتخاب!

خاک ایران را تجارت یا که غارت می‌کنند

هر وجب خاکش، هزاران سال داشت

بر اساس تخمین دوستی خاک شناس و بر مبنای چند مطالعه میدانی از مناطق کشاورزی گوناگون، حدود شصت درصد

از خاک سطحی و زراعی این استان فرسایش یافته و در معرض تخریب است. به ویژه در مناطقی از اصفهان مانند دشت گرگاب که ۱۱۰ کوره آجرپزی یا جی و قهاب با حدود بیش از ۵۰ کوره پزخانه آجر برای صادرات از

شاخه دانشجویی و پژوهشی در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی استان است.

اهداف و فعالیت‌های انجام شده این انجمن در سه سال گذشته، برگزاری مراسم‌های روز جهانی خاک و سال جهانی خاک (۲۰۱۵ میلادی) در دانشگاه‌های صنعتی اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان، کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی اصفهان، تجلیل از خاک‌شناسان پیشکسوت و برگزیده، گرامی داشت روز درختکاری، سخنرانی در سمن‌های (سازمان‌های مردم‌نهاد) زیست محیطی استان، برگزاری مراسم‌های حفاظت منابع خاک، آب و زیست محیطی در برخی مدارس استان، جذب اعضای جدید، فرهنگ سازی در زمینه پایداری و توانمندسازی خاک‌ها و زمین ریخت‌ها، پایداری سازی ارکان حوضه‌های آبی کشور، ارتباط و مصاحبه با رسانه‌های شنیداری و نوشتاری استان، کشور و سایت‌های مرتبط بوده است.

از دیگر فعالیت‌های مهم این انجمن، راه‌اندازی یک سوپرگروه اجتماعی علمی - تخصصی مرتبط با آب و خاک در فضای مجازی تلگرام با عنوان "خاک پژوهان زاینده رود" است که موفق شده تا کنون بیش از ۲۱۰ عضو از مدیران و خاک‌شناسان، اساتید، پژوهشگران، دانشجویان، مروجان، کارشناسان، فعالین بخش خصوصی و حتی بهره‌برداران را زیرچتر گروه خود، گرد هم آورد. ارتباط دو سویه اعضای این گروه علمی - تخصصی شامل آخرین اخبار،

آگهی نامه خاک

(خبرنامه)

شماره ۳، تیرماه

نظر یونسکو پیوست. براساس استانداردهای یونسکو شهر خلاق، شهری است که از نوآوری و توانمندی شهروندان در توسعه پایدار شهری استفاده می کند.

ضیافت نورانی

به سبک همه خوبان نیک رفتار و روزه دار، دبیر کنگره و اعضای اجرایی با ضیافت افطاری در تاریخ ۲۹ خرداد ماه

یکی از آیین های زیبای اسلامی را در میهمانی ماه خدا به جا آوردند. نوش جان!

گاهنامه خبری پانزدهمین کنگره علوم خاک ایران

نشانی: اصفهان - دانشگاه صنعتی اصفهان - دبیرخانه کنگره
تلفن دبیرخانه: ۳۳۹۱۳۳۴۹ ۰۳۱
مدیرمسئول: دکتر محمدعلی حاج عباسی
سردبیر: سهیلا ابراهیمی

سلجوقی و صفوی تعلق دارد. اصفهان با ۱۰ شهر دنیا خواهرخوانده است.

میدان نقش جهان

میدان امام یا نقش جهان از مشهورترین جاذبه های گردشگری اصفهان محسوب می شود که از

نظر ابعاد و بناهای داخلی، اهمیت زیادی دارد. چهار ساختار اساسی شامل کاخ عالی قاپو (جایگاه حکمرانی)، بازار قیصریه (جایگاه اقتصادی)، مسجد شیخ لطف الله (جایگاه مذهبی) و مسجد جامع عباسی (جایگاه قدرت اجتماعی مردم) در چهارسوی میدان جمع شده اند.

براساس منابع تاریخی، میدان امام روزانه شاهد برپایی مراسم و آیین هایی مانند رژه های نظامی، چوگان بازی، قیق اندازی، شاطر دوانی، جشن ها، اعیاد ملی و مذهبی و گاه تعزیر محکومان حکومتی بوده است. میدان امام نمایانگر دستاوردی هنری است که به خوبی فرهنگ زمان خود را نشان می دهد. این شهر در (دسامبر ۲۰۱۵) به شبکه شهرهای خلاق جهان زیر

شهر گنبد های فیروزه ای

شهر گنبد های فیروزه ای یا اصفهان یک نیمه جهان است و همانند رم و لنینگراد یکی از بزرگترین شهرهای جهان است. این شهر به داشتن معماری زیبای اسلامی و بلوارهای زیبا، پل های سرپوشیده، تونل های زیبا، کاخ ها، مسجدها و مناره های منحصر به فرد معروف است. این امر باعث شده است که در فرهنگ ایرانی اصفهان، نصف جهان لقب بگیرد.

اصفهان با داشتن سه اثر تاریخی که ثبت جهانی شده اند، از شهرهای معروف دنیاست؛ میدان امام، باغ چهلستون و مسجد جامع اصفهان.

در معماری سنتی این شهر می توان انواع گنبد، کاشی کاری، گچبری، مقرنس کاری، منبت کاری و خوشنویسی را دید که بیشتر به دوره های پس از اسلام به ویژه دو دوره

